

POVIJEST FIZIOTERAPIJE U HRVATSKOJ

Rosarija Habuš • Marijan Kudrna • Antun Jurinić

POVIJEST FIZIOTERAPIJE U HRVATSKOJ

AUTORI:

Rosarija Habuš
Marijan Kudrna
Antun Jurinić

RECENZENTI:

Doc. dr. sc. Manuela Filipec, univ. mag. physioth., mag. physioth.
Doc. dr. sc. Snježana Benko Meštrović, mag. soc. geront., mag. physioth.

UREDNIK:

Antun Jurinić, univ. mag. physioth.

NAKLADNIK:

Hrvatski zbor fizioterapeuta

LEKTURA I KOREKTURA

Željka TRAJBAR CIGIĆ, profesorica hrvatskog jezika i književnosti

NASLOVNICA, PRIPREMA, DIZAJN I TISAK

Intergrafika d.o.o., Zaprešić

Izdavanje knjige „Povijest fizioterapije u Hrvatskoj“ financijski je podržalo
Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

ISBN: 9789536849277

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 001278971.

POVIJEST FIZIOTERAPIJE U HRVATSKOJ

**Rosarija Habuš
Marijan Kudrna
Antun Jurinić**

Zagreb, 2025.

RIJEČ UREDNIKA

Riječ fizioterapija počinje se koristiti u njemačkom jeziku kao riječ 'Physiotherapie' od strane vojnog liječnika dr. Lorenza Gleicha 1851. godine. Zatim se pojavljuje u engleskom jeziku 1894. godine u časopisu *Montreal Medical Journal* u radu liječnika dr. Edwarda Playtera.

Fizioterapija ima povijesna uporišta u starim masažnim tehnikama i ostalim tehnikama mobilizacije i manipulacije tkivima, u gimnastici, u hidroterapiji i balenoterapiji te ostalim fizikalnim postupcima. Naročito se brzo razvija s postignućima ortopedske kirurgije. Nije slučajno što se tijekom i nakon 1. svjetskog rata regrutiraju, tzv., pomoćnici u rehabilitaciji (engl. Reconstruction Aides) koji su djelovali pod supervizijom liječnika ortopedskih kirurga te oni predstavljaju preteču fizioterapije.

Prva škola za fizioterapiju osnovana je u Vojnoj bolnici Walter Reed u Washingtonu nakon 1. svjetskog rata, dok je prvo istraživanje iz fizioterapije objavljeno 1921. godine u časopisu *The PT Review*.

Europa prati razvoj fizioterapije u svijetu, kao i Hrvatska. Prvi su fizioterapeuti bili oni koji su obrazovani od strane liječnika ortopedskih kirurga.

U ovoj knjizi autori kroz šest poglavlja sažimaju povijesnu građu koja dokazuje razvoj fizioterapije u Hrvatskoj. Za fizioterapiju i njeno profesionalno stasanje posebno je bitno djelovanje stručnih udruga koje su bile pokretač i motor razvoja; Hrvatska udruga fizioterapeuta od 1956. godine, zatim Hrvatski zbor fizioterapeuta od 2000. godine te Hrvatska komora fizioterapeuta s javnim ovlastima registracije, licenciranja i stručnog nadzora od 2009. godine.

U knjizi su prikazani dokumenti koji pokazuju aktivnosti tih organizacija, posebno na polju stručnog usavršavanja, nakladništva, istraživanja i suradnje.

Knjiga predstavlja sprječavanje nestanka vrijednih dokumenata i činjenica u vremenu, a prema mišljenju autora, nažalost, ne obuhvaća sve detalje iznimno bogate povijesti zbog nedostupnosti pojedinih dokumenata.

S obzirom na činjenicu da povijest definira i sadašnjost i budućnost, ova će knjiga poslužiti da fizioterapija u Hrvatskoj bude usmjerena na sadašnjost, a osigurati perspektivu u budućnosti.

Antun Jurinić

Autori se zahvaljuju na suradnji u prikupljanju arhivske građe i podataka:

Hrvatskom državnom arhivu

Mr. sc. Veri Klarić Vitulić, prof.

Mirsadu Džanoviću, bacc. physioth.

Doc. dr. sc. Idi Kovač

Dr. sc. Zdravku Mačeku, mag. physioth.

Ivanu Anzuloviću, mag. physioth.

Prim. dr. Ivanu Husiću

Dr. sc. Mirjani Berković Šubić, mag. physioth.

Nevenki Rihtarić, bacc. physioth.

Pavici Gorupić, bacc. physioth.

Izeti Colarić, prof.

SADRŽAJ

1. Povijesni pregled fizioterapije	3
1.1. Početci razvoja	3
1.2. Razvojni oblici fizioterapije	45
2. Utjecaj udruživanja na razvoj fizioterapije u Hrvatskoj	79
2.1. Početci udruživanja fizioterapeuta	79
2.2. Aktivnosti Udruženja	119
2.3. Traženje strukovnih rješenja	137
2.4. Utjecaj na transformaciju struke u profesiju	145
2.5. Udruživanje fizioterapeuta Hrvatske u Svjetsku konfederaciju za fizikalnu terapiju (WCPT)	165
3. Povijest Hrvatskog zbora fizioterapeuta	177
4. Povijest pisane riječi fizioterapeuta i/ili za fizioterapeute u Hrvatskoj	215
4.1. Povijest fizioterapijskih časopisa u Hrvatskoj	215
4.2. Povijest ostalih nakladničkih projekata za fizioterapeute	245
5. Povijest izobrazbe fizioterapeuta u Hrvatskoj	263
6. Fizioterapija u Hrvatskoj 2024. godine	
Umjesto zaključka ili Quo vadis physiotherapia	283